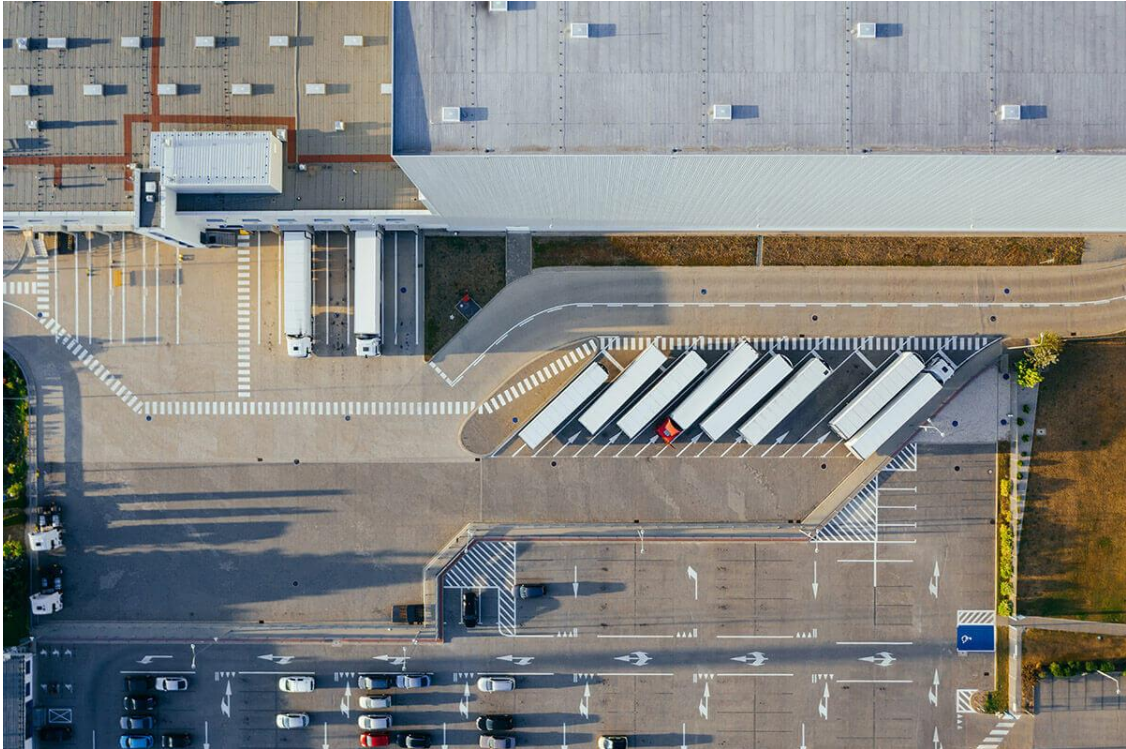

หัวข้อ โลจิสติกส์ คือ”การผสมผสานหลักการการลำเลียงสิ่งของ เข้ากับความรู้อและทฤษฎีสมัยใหม่ด้านซัพพลายเชน”

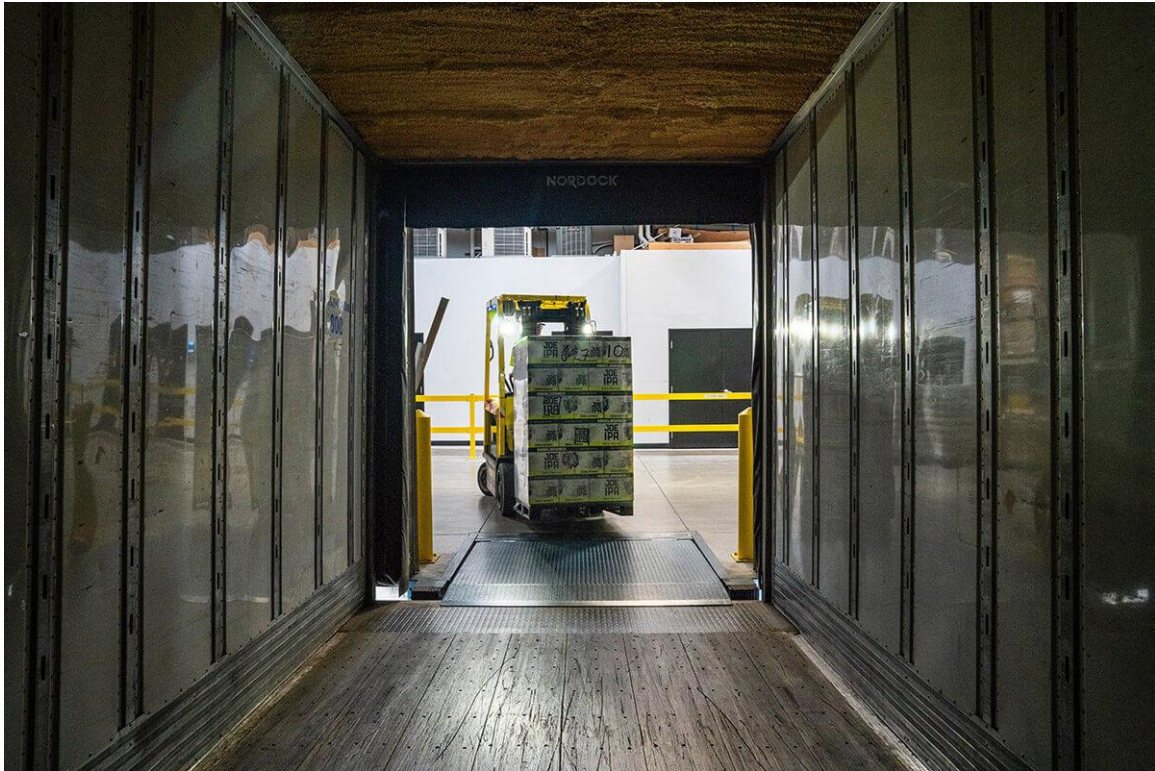
ผู้เขียน สำนักข่าว AGE Logistics วันที่ 8 มิถุนายน 2021

โลจิสติกส์ คือ การจัดการการส่งสินค้า วัสดุดิบ ข้อมูล และทรัพยากร จากจุดต้นทางไปยังปลายทางใดๆ โดยส่วนใหญ่ปลายทางมักจะเป็นจุดบริโภคตามความต้องการของลูกค้า แต่เดิมที โลจิสติกส์คือกระบวนการของการลำเลียงอาวุธ เครื่องมือ และเสบียง ไปยังทหารในแนวรบ ปัจจุบันเวลาคนพูดถึงโลจิสติกส์จะพบว่า โลจิสติกส์ คือ การผสมผสานการจัดการข้อมูล การขนส่ง การบริหารวัสดุดิบ การจัดการสินค้าคงคลัง การบรรจุสินค้า และการบริหารจัดการซัพพลายเชน (ห่วงโซ่อุปทาน)

ในปัจจุบัน โลจิสติกส์ เป็นเครื่องมือ แนวคิด หรือระบบอย่างหนึ่ง ที่บริษัทและองค์กรต่างๆ มองว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่ออย่างต่อต้นทุน ดังนั้น การลดค่าใช้จ่ายด้าน โลจิสติกส์ ได้นั้น ย่อมทำให้บริษัทสามารถมีกำไรที่สูงขึ้นได้ แต่ทั้งนี้ การลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์นั้น ต้องไม่ส่งผลต่อคุณภาพของสินค้า และบริการที่ให้กับลูกค้า

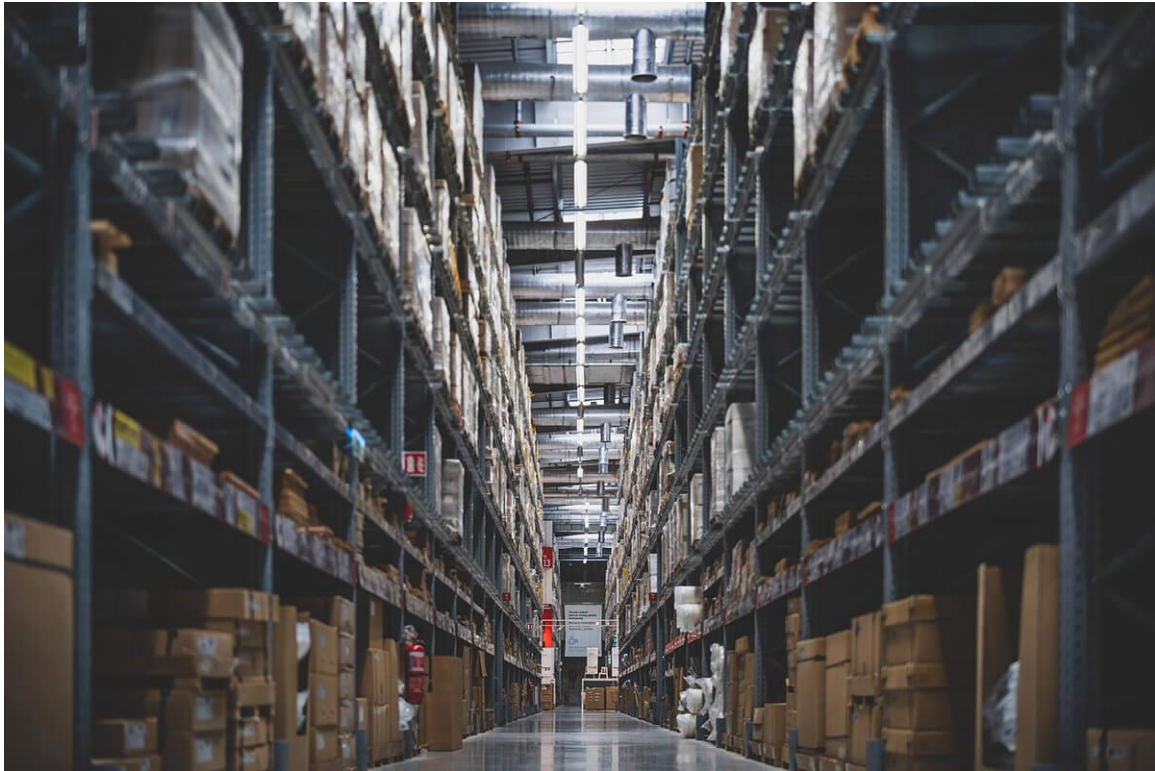
กิจกรรม และกระบวนการต่างๆ ทางด้านโลจิสติกส์ที่สำคัญๆ ได้แก่ การขนส่งสินค้า (Transportation) ซึ่งประกอบด้วย การขนส่งสินค้าทั้งในและต่างประเทศ การจัดการคลังสินค้าและสินค้าคงคลัง (Warehouse Management และ Inventory Management) การบรรจุสินค้า การบรรจุหีบห่อ การกระจายสินค้า (Distribution) และการจัดการด้านวัสดุดิบ (Material Management) และการผลิต (Manufacturing) เป็นต้น

ภายใต้การจัดการด้านโลจิสติกส์ ยังเกินคอนเซปต์ หรือแนวคิดต่างๆ ในการจัดการด้านโลจิสติกส์ ในวิธีต่างๆ เพื่อสร้างประสิทธิภาพที่สูงขึ้น และลดการสูญเสีย (waste) ต่างๆ โดยเปล่าประโยชน์ เช่น การจัดการแบบ Lean Logistics, แบบ Just-in-Time, หลักการณ Kaizen, Kan Ban, และ หลักการณ Six Sigma เป็นต้น

ที่ที่เราจะเห็นกิจกรรมโลจิสติกส์ต่างๆ ได้แก่ โรงงานที่ทำการผลิตสินค้าหรือประกอบผลิตภัณฑ์ สินค้าใดๆ ซึ่ง ณ โรงงานผลิตสินค้านั้น มักจะมีคลังสินค้า โกดัง คลังพัสดุ หรือที่เก็บสินค้านั้นๆ ซึ่ง เมื่อต้องมีการนำสินค้านั้น ส่งต่อไปยังร้านค้า หรือตัวแทนจำหน่ายต่างๆ ทั่วประเทศ คลังสินค้านั้น ก็จะกลายเป็นศูนย์กระจายสินค้าในตัว ซึ่งใช้สำหรับการนำสินค้าออกจากคลังสินค้าและขนส่งสินค้าขึ้นรถบรรทุก เพื่อทำการขนส่งต่อไป อีกทั้งจะมีการส่งสินค้าและการเติมเต็มคำสั่งซื้อสินค้า และยังใช้สำหรับรับสินค้าที่ถูกตีกลับจากลูกค้าด้วย

บริษัทต่างๆ เมื่อมีการขยายตลาดไปยังพื้นที่ใหม่ๆ มักสร้าง ศูนย์กระจายสินค้า (Distribution Center) ใจกลางตลาดใหม่ๆ เหล่านั้น เพื่อให้มีการจัดการด้านสินค้าอยู่ใกล้กับผู้บริโภคมากขึ้น โดยที่ DC จะไม่มีการผลิตสินค้า แต่จะรับสินค้ามาจากโรงงาน นำเข้าคลังสินค้า เก็บสต็อกสินค้า นำสินค้าขึ้นชั้นวาง (Racking) เมื่อมีการสั่งสินค้าจากร้านค้า ก็จะนำสินค้าลงจากชั้นวาง นำไปบรรจุใส่กล่อง นำไปตั้งบนแพเลตต์ ห่อแพเลตต์ และนำขึ้นรถบรรทุก เพื่อส่งสินค้านั้นไปยังร้านค้าต่อไป บางที ภายใน DC อาจมีการทำกิจกรรมเสริมที่ถือเป็นกิจกรรมโลจิสติกส์อย่างหนึ่ง เช่น กันประกอบสินค้าตามโปรโมชั่น (เช่น ตามโปรฯ 1 แกรม 1 ต้องนำสินค้ามาติดกัน) การติดสติ๊กเกอร์ หรือสลากสินค้า เป็นต้น

ปัจจุบันโลจิสติกส์เป็นอีกหนึ่งสาขาวิชาที่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาด โดยมีงานต่างๆ มากมายที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์ ทั้งในด้านการจัดการระบบขนส่ง ระบบคลังสินค้า ระบบท่าเรือ ระบบเดินรถ การเคลื่อนย้ายสินค้าทั้งภาคพื้นดิน ทางอากาศ และทางเรือ ตลอดจนงานด้านการบริหารจัดการ เช่น ด้านข้อมูล ด้านระบบไอทีที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์และซัพพลายเชน ด้านการตลาด และงานด้านการขาย (เช่น ขายพื้นที่ขนส่ง ขายพื้นที่คลังสินค้า ขายอุปกรณ์ เครื่องมือ เป็นต้น)

ในด้านการเรียน สถาบันส่วนใหญ่จะมีการเปิดการเรียนการสอนในด้านของการจัดการด้านโลจิสติกส์ ซึ่งจะสอนในเรื่องของการจัดการการขนส่งสินค้า เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าโดยมีการวางแผนควบคุม จัดเก็บข้อมูลสินค้า เพื่อให้ไปถึงยังจุดหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดการโลจิสติกส์นี้จะช่วยให้การบริหารงานด้านธุรกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการลดต้นทุนที่ไม่จำเป็นออกไปด้วย กิจกรรมต่างๆ ที่ผู้เรียนทางด้านโลจิสติกส์ จะได้เรียนรู้มีมากมายหลายอย่างด้วยกัน เช่น งานบริการลูกค้า การวางแผนเกี่ยวกับตำแหน่งที่ตั้งของอาคารโรงงาน การจัดซื้อจัดหา (purchasing) คลังสินค้า (warehousing) การพยากรณ์และการวางแผนอุปสงค์ (forecasting demand) การจัดการสินค้าคงคลัง (inventory management) การจัดการวัตถุดิบ (material management) การเคลื่อนย้ายวัตถุดิบการบรรจุหีบห่อ การดำเนินการกับคำสั่งซื้อ การขนส่งและการจัดส่ง โลจิสติกส์สำหรับสินค้าตีกลับ (Reverse Logistics) การจัดการกับช่องทางจัดจำหน่าย การกระจายสินค้า คลังสินค้าและการเก็บสินค้าเข้าคลัง การตรวจและการขนส่ง กิจกรรมการแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ การรักษาความปลอดภัยสินค้า

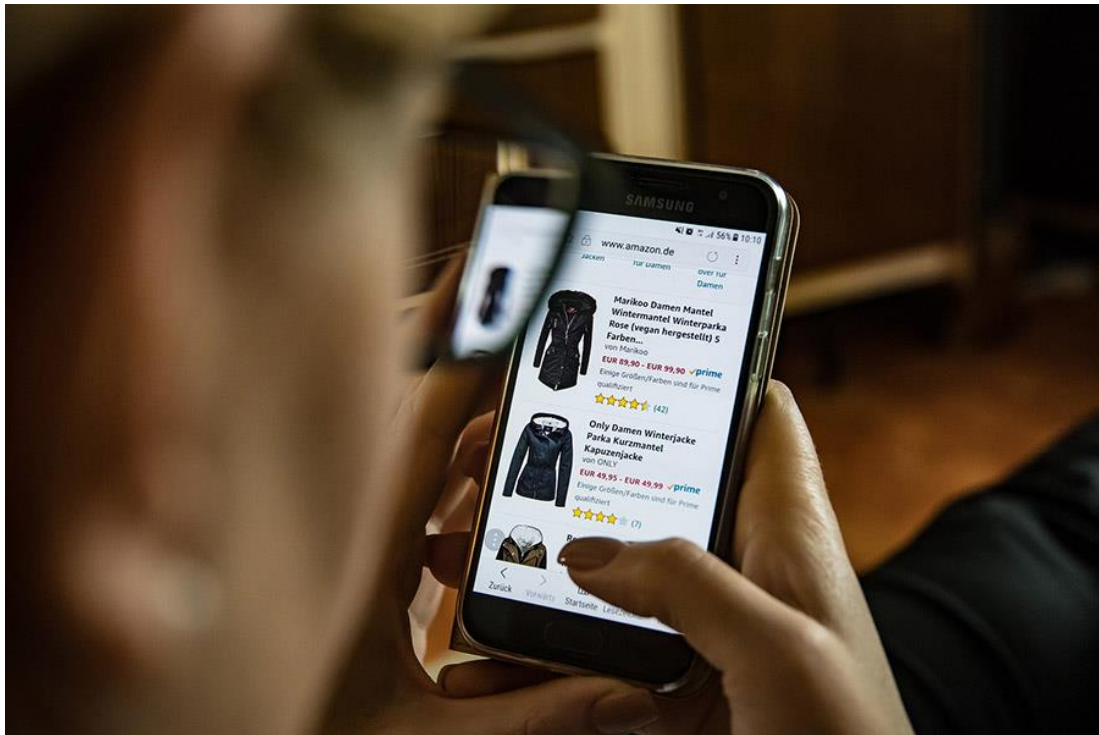

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำระบบ โลจิสติกส์ เข้ามาใช้ในการดำเนินธุรกิจนั้น ส่วนใหญ่ที่มีที่มาจาก การลด ต้นทุนค่าใช้จ่ายขององค์กร และการแข่งขันที่สูง

ยกตัวอย่าง จากการที่อัตราดอกเบี้ยและต้นทุนด้านพลังงานสูงขึ้น โลจิสติกส์ จึงได้รับความสนใจมาก ยิ่งขึ้น โลจิสติกส์เป็นต้นทุนในการดำเนินการที่สำคัญตัวหนึ่ง ต้นทุนจากโลจิสติกส์จึงเป็นสิ่งที่กำหนด ความอยู่รอดสำหรับหลายๆ องค์กร

อุตสาหกรรมสมัยใหม่ได้รับผลกระทบจากการที่มีการแข่งขันสูงขึ้น โลจิสติกส์เป็นตัวตัดสินเนื่องจาก องค์กรต่างๆ จะต้องเพิ่มความน่าเชื่อถือ และมีการตอบสนองที่รวดเร็วต่อตลาดมากขึ้น นอกจากนี้ องค์กรที่ซื้อขายระหว่างคู่ค้า จะพบว่าซัพพลายเชนของตนเองจะมีต้นทุนสูงและความซับซ้อนมากขึ้น การบริหารโลจิสติกส์ที่ดีจึงมีความจำเป็นเพื่อสร้างโอกาสในการแข่งขันได้ดีขึ้น และยังเป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้ขยายตลาดไปยัง ตลาดใหม่ๆ ทั่วประเทศ และไปยังต่างประเทศได้มากขึ้น

โลจิสติกส์ มีบทบาทต่อการดำเนินธุรกิจออนไลน์เป็นอย่างมากในยุคที่เทคโนโลยี disrupt ให้ พฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ธุรกิจต่างๆ ต้องมีการปรับตัวอย่างมาก และ ต้องมุ่งมั่นพัฒนาธุรกิจอยู่เสมอ มีการใช้เทคโนโลยี และการจัดการโลจิสติกส์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ให้สามารถแข่งขัน หรืออยู่เหนือคู่แข่งทางธุรกิจ เพื่อเติบโตได้อย่างยั่งยืนต่อไป

อุตสาหกรรม โลจิสติกส์ มีการเติบโตและเปลี่ยนแปลงไปพร้อมๆ กับการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจ ในยุคที่มี Technology มาทำให้ธุรกิจออนไลน์เปลี่ยนมาลงทุนและแข่งขันบนแพลตฟอร์มออนไลน์มากขึ้น กลายเป็นธุรกิจ E-Commerce ดังนั้นอุตสาหกรรมขนส่งและโลจิสติกส์จึงมีการพัฒนาตามไปด้วยอยู่เสมอ เมื่อตลาด E-Commerce เติบโตขึ้น ธุรกิจโลจิสติกส์ต่างแข่งขันกันพัฒนา ด้วยการเพิ่มบริการที่เข้าไปช่วยธุรกิจได้มากขึ้น ทั้งการนำข้อมูลด้านโลจิสติกส์และซัพพลายเชนเข้ามาใช้เพื่อพัฒนาบริการ อาทิ การวางแผนเส้นทางการเดินทาง การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยด้านขนส่ง การกระจายสินค้า การใช้ GPS การปรับราคาบริการเพื่อลดต้นทุนให้ธุรกิจได้มากที่สุด ในปัจจุบันหลายๆ บริษัทโลจิสติกส์จึงเริ่มหันมาใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ และข้อมูลดิจิทัลมากขึ้น เนื่องจากการจัดการโลจิสติกส์ คือแนวทางการจัดการกระบวนการทำงาน หรือการปฏิบัติการในขั้นตอนต่างๆ ครอบคลุมทั้งซัพพลายเชน ตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบเพื่อผลิต การผลิตสินค้า และการจัดส่งสินค้าให้ถึงลูกค้าปลายทาง ซึ่งอาจแตกต่างกันออกไปตามวิธีการดำเนินธุรกิจของแต่ละธุรกิจ แต่มีเป้าหมายเดียวกันก็คือเพื่อจัดการให้การทำงานเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และมีต้นทุนน้อยที่สุด ซึ่งจุดนี้เองที่แต่ละธุรกิจสามารถใช้ข้อมูลทางด้านโลจิสติกส์เพื่อนำไปวิเคราะห์ต้นทุน ลดต้นทุน และพัฒนาธุรกิจ ซึ่งถือเป็นการเพิ่มความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดอีกด้วย และเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ให้ลูกค้าพึงพอใจมากที่สุด

อ้างอิง

สำนักข่าว AGE Logistics. โลจิสติกส์ คือ "การผสมผสานหลักการการค้าเชิงสิ่งของ เข้ากับความรู้และ ทฤษฎีสมัยใหม่ด้านซัพพลายเชน" [ออนไลน์]. 2564, แหล่งที่มา : <https://aec-logistics.com> [8 มิถุนายน 2021]

ผู้จัดทำ : นางสาวรดา กิจอนันต์